

Változások a védőnői szűrővizsgálatok területén

2017. szeptember 1-től az eddigi védőnői szűrővizsgálatok új módszerrel, szülői kérdőívek kitöltésével egészültek ki.

A gyermekek fejlődését - a szülők véleménye alapján - vizsgáló kérdőíveket a „TÁMOP 6.1.4 Koragyermekkorai (0-7 év) kiemelt projekt” sokoldalú szakértői csoportja (egészségügyi alapellátók, védőnők, fejlődés neurológia, fejlődépszichológia, gyógypedagógia, gyógytorna, gyermekpszichiátria, mentálhigiénia területén dolgozó szakemberek) állította össze.

A szülői megfigyelésen alapuló kérdőív Magyarországon, de világviszonylatban is egyedülálló, hiszen sok országban használnak szülői megfigyelésen alapuló kérdőíveket a gyermek fejlődésének nyomon követésére, de arra még nem volt példa, hogy egy ország összes csecsemője és kisgyermekje fejlődését követni próbálták volna.

A szülői kérdőív célja, hogy:

- tájékoztassa a szülőket a gyermekfejlődés fontos tényezőiről,
- eszközt adjon a szülőknek gyermekük fejlődésének követéséhez,
- pontosabb legyen a gyermek fejlődésének megállapítása (a szülők tapasztalatainak figyelembevételével),
- segítse a gyermeket ellátó védőnő és házi orvos szűrővizsgálatának eredményességét.

A szülői kérdőív kérdéseinek őszinte megválaszolásával a szülők tájékozódhatnak arról, hogyan halad gyermekük a fejlődés útján, továbbá segíthetik gyermekük fejlődését a megfelelő környezet biztosításával, valamint **időben** felismerhetnek olyan tüneteket, fejlődésbeli, elmaradást vagy elakadást, amelyek megfelelő fejlesztéssel, kezeléssel megszüntethetők, illetve súlyosabbá válásuk megelőzhető.

Miért fontos a szülők részvétele a szülői kérdőív kitöltésében, a kérdések megválaszolásában?

Mert a szülők ismerik a legjobban a gyermeküket! Ők töltik a legtöbb időt a gyermekükkel. Ők azok akik, nap, mint nap jelen vannak gyermekük életében, a lehető legközelebről kísérik figyelemmel a fejlődését, így Ők tudják leghamarabb észlelni a pozitív és a negatív változásokat egyaránt.

Milyen életkorban vannak a szülői kérdőívek?

A gyermek 1 hónapos korától kezdve 6 éves koráig összesen 12 alkalommal szükséges a szülői kérdőívet kitölteni (1 hónapos, 2 hónapos, 4 hónapos, 6 hónapos, 9 hónapos, 12 hónapos, 18 hónapos, 2 éves, 3 éves, 4 éves, 5 éves, 6 éves korban). Ehhez kapcsolódhat még 2 kiegészítő szülői kérdőív 15 hónapos és 2,5 éves korban, abban az esetben, ha az azt megelőző vizsgálatkor fejlődésbeli eltérés, elakadás gyanúja merült fel. A szülői kérdőív hozzáféréseinek lehetőségéről (papírforma, e-mail útján, letöltéssel) a területi védőnő ad tájékoztatást.

A szülői kérdőívek kitöltése mellett változatlanul megtörténnek a védőnői szűrővizsgálatok. 3 hónapos korban szülői kérdőív nincs, csak a védőnői vizsgálat, a többi életkorban szülői kérdőív kitöltése is és védőnői vizsgálat is történik.

Milyen segítséget kap a szülő a fejlődés követéséhez, szülői kérdőív értelmezéséhez, kitöltéséhez?

- Előzetes védőnői tájékoztatás és felkészítés

A lakóhely szerint illetékes területi védőnő előzetesen tájékoztatja, felkészíti a szülőt az adott életkorban várható fejlődés menetéről, megbeszéli a szülővel az arra vonatkozó szülői kérdőív kérdéseit, az azokkal kapcsolatos fontos tudnivalókat, a felmerülő kérdéseket, annak érdekében, hogy a szülő jól értse, mit kell figyelnie és hogyan kell megválaszolni a kérdést, illetve kitölteni a kérdőívet.

- Konzultáció a védőnői gondozás keretében

Fontos, hogy a szülők bátran fogalmazzák meg kétségeiket, kérdéseiket. Ha, a szülői kérdőív kérdéseivel kapcsolatban értelmezési probléma merül fel, minél előbb kérdezze meg védőnőjét. A területi védőnő is figyeli a gyermek fejlődésének menetét – többek között – a szülői kérdőívben foglalt szempontoknak megfelelően. Ezért minden egyes tanácsadáson és családlátogatáson is lehet konzultálni a kérdésekkel kapcsolatban.

- Szülői portál - www.koragyermekkor.hu-felkeresése

A portálon a szülőknek szóló tájékoztatásokat tekinthet meg, amelyekben részletesen olvashat gyermeke fejlődésének fontos állomásairól, és javaslatokat kaphat arról, hogyan tudja segíteni a zavartalan fejlődést. **Bár vannak fejlődési mérföldkövek, minden gyermek fejlődési útja egyéni.**

Mi történik a szülői kérdőív kitöltése után?

Fontos, hogy a szülő a valóságnak megfelelően töltse ki a kérdőívet és a területi védőnővel megbeszélte időpontban vigye magával, hogy a védőnői szűrővizsgálat keretében megbeszéljék a válaszokat.

Ha a kérdőív kitöltése vagy egyes kérdések megválaszolása nem történt meg, vagy a szülő nem vitte el magával a kérdőívet, akkor a védőnő segítségével történik a kérdőív kitöltése.

A védőnő áttekinti a szülővel a kérdőív eredményeit, továbbá mindazokat az eseményeket, amelyek a gyermek fejlődésében fontosak és a két találkozás közötti időben történtek (pl. szakorvosi vizsgálat, korábban fennálló probléma, stb.). Ez jó alkalom arra is, hogy a felmerülő kérdéseket és problémákat megbeszéljék, továbbá, hogy a védőnő a védőnői szűrővizsgálatot is elvégezze.

Amennyiben a szülői kérdőívek értékelése vagy a védőnői szűrés eredménye indokolja, akkor különösen fontos, hogy a gyermeket minél előbb megvizsgálja a házi gyermekorvos, házi orvos. Az orvosi vizsgálatra feltétlenül vigye magával a védőnői szűrővizsgálaton kapott Védőnői tájékoztatót (Védőnői leletet). **Nem kell megijedni, de szükség lehet további vizsgálatra, hogy szükség esetén a korai fejlesztés vagy kezelés megtörténhessen.**

Felkészülés a soron következő életkor megfigyelési szempontjaira

Adott életkor értékelését és a szükséges teendők megbeszélését követően a védőnő áttekinti a szülővel a következő életkorig várható fejlődés menetét, az arra vonatkozó szülői kérdőív kérdéseit, hogy a szülő tájékozott legyen arról, hogy mit szükséges megfigyelnie gyermeke mozgásában, viselkedésében, környezethez való viszonyában, továbbá hogyan segítheti gyermekét ebben az időszakban.